

Př 8

- Učivo z minulého zadání si můžete zopakovat na:
kostra 1: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/1997>
kostra 2: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/1998>
- Napište si další učivo:

SVALOVÁ SOUSTAVA

- přečíst v učebnici na str. 63-65

- tvořena příčně pruhovanými svaly upnutými šlachami na kostru
- stah svalu je reakcí na nervový podnět
- svaly zabezpečují pohyb, polohu částí těla a orgánů, mimiku, jsou zdrojem tepla
- hlavním zdrojem energie pro činnost svalů je glukóza
- únava svalu je důsledkem nahromadění kyseliny mléčné v buňkách svalu, dojde k ní při nedostatečném okysličování
- svaly jsou řízeny přímo centrální nervovou soustavou (mozkem a míchou)

Stavba svalu:

- svalová vlákna vytvářejí **snopce**, ze kterých jsou svaly
- ty na povrchu obaluje vazivová blána – **povázka**

Stavba svalového vlákna – nakreslit a popsat obrázek z učebnice na str. 63

Rozlišujeme svaly:

1) PŘÍČNĚ PRUHOVANÉ SVALSTVO (KOSTERNÍ)

- můžeme ho ovládat vůlí, brzy se unaví

2) HLADKÉ SVALSTVO

- nemůžeme ho ovládat vůlí, pracuje pomalu a vytrvale, vytváří vnitřní orgány

3) SRDEČNÍ SVALSTVO

- kombinace hladkého a příčně pruhovaného, není ovladatelné vůlí
  - Nalepit obrázek svalstva (příčně pruhovaný, hladký, srdeční)

Dělení svalstva podle funkce:

- natahovače
- ohýbače
- přitahovače
- odtahovače
- rotační svaly

Dělení svalstva podle tvaru:

- ploché (velký prsní)
- krátké (mezižeberní)
- dlouhé (krejčovský)
- kruhové (oční, ústní)

Svaly podle umístění:

a. svaly hlavy a krku

- žvýkáci s., mimické s., zdvihač hlavy

mimické svaly – kruhový sval oční, kruhový sval ústní, sval nosní, zdvihač horního rtu, stahovač dolního rtu, sval lícní, tvářový a smíchový

žvýkáci svaly – sval spánkový, vlastní sval žvýkáci

zdvihač hlavy – vede od hrudní kosti až po kost spánkovou

b. svaly trupu

- svaly zádové, svaly hrudníku a svaly břišní

svaly zádové – trapézový s., široký sval zádový

svaly hrudníku – mezižeberní s., svaly prsní, bránice

břišní svaly – přímý břišní s., šikmé s. břišní

c. svaly horní končetiny

- umožňují pohyb v kloubech horní končetiny – předpažení, upažení

svaly pletence – deltový s.

svaly paže – dvojhlavý a trojhavý sval pažní

svaly předloktí a svaly ruky

d. svaly dolní končetiny

- umožňují chůzi, sednutí, vstání, dřepy

svaly pletence – sval bedrokyčelní, hýžďový s.

svaly stehna – čtyřhlavý sval stehenní, dvojhavý sval stehenní

svaly bérce – trojhavý sval lýtkový, dlouhý a krátký sval lýtkový

svaly nohy

Onemocnění svalové soustavy:

- zánět šlach – nadměrná svalová zátěž

- svalová dystrofie – vrozené degenerativní onemocnění – oslabení kosterních svalů

- natažení či přetržení svalu, přetržení šlachy

- ochrnutí – porušení motorických míšních drah

- atrofie – svaly, které nepracují, slábnou, ochabují

- **Nalepit obrázky do sešitu:** Základní kosterní s. člověka (pohled zepředu)
Základní kosterní s. člověka (pohled zezadu)